

Medzinárodné priateľstvo

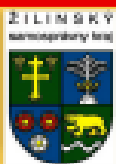

Liptovské Sliache - Nowy Targ

SLOVENSKO - POLSKÝ MIKROPROJEKT

Liptovské Sliache

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

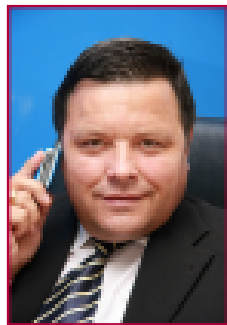
Nowy Targ

Cezhraničná spolupráca - napĺňanie snov zakladateľov spoločnej Európy

Zakladateľom spoločnej Európy Adenauerovi, Schumanovi a ďalším povojnovým štátnikom sa splnil sen o spoločnej Európe, založenej na solidarite, tolerancii a vzájomnej spolupráci v duchu kresťanských hodnôt. Sen sa stal skutočnosťou, a tak ako štáty východného bloku po spoločenských zmenách, aj my sme sa stali členmi európskeho spoločenstva.

Je veľmi dôležité, aby jednotlivé národy spolupracovali na báze duchovnej, kultúrnej, športovej či ekonomickej. Naša obec je už niekoľko rokov vzorom tejto činnosti a z pozície starostu obce podporujem a budem podporovať vzájomnú svornosť, lásku a priateľstvo.

Ján Ondrejka
starosta obce Lipt. Sĺače

Współpraca transgraniczna – spełnianie marzeń ojców-założycieli wspólnej Europy

Spełniło się marzenie ojców założycieli wspólnej Europy - Adenauera, Schumana i innych mężów stanu okresu powojennego - o wspólnej Europie, opartej na solidarności, tolerancji i wzajemnej współpracy, zbudowanej na wartościach chrześcijańskich. Marzenie się urzeczywistniło a my, tak jak i państwa bloku wschodniego po zmianach ustrojowych, przystąpiliśmy do Wspólnoty Europejskiej.

Istotne znaczenie ma współpraca poszczególnych narodów na płaszczyźnie duchowej, kulturowej, sportowej lub gospodarczej. Nasza gmina już od kilku lat idzie przykładem takiego działania a ja jako wójt gminy wspieram i będę wspierał wzajemne poczucie wspólnoty, miłość i przyjaźń.

Ján Ondrejka
Wójt gminy Lipt. Sĺače

Úvod

Liptovské Sliače sú rázovitá obec, ktorej folklórom sa inšpirujú výtvarní i ľudoví umelci. Sú známe najmä zachovávaním a šírením folklórneho a kultúrneho dedičstva doma i v zahraničí.

Aj v roku 2010 sme vytvorili priestor pre rozširovanie a upevňovanie medzinárodných priateľstiev, a to realizáciou mikroprojektu pod názvom „Budovanie cezhraničných vzťahov na báze tradície, kultúry a spoločenského života“. Tento je spolufinancovaný Európskou úniou z Európskych fondov regionálneho rozvoja, v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013. Naším partnerom sa na tento rok stala gmina Nowy Targ, pod ktorú patrí 21 obcí. Ich zástupcovia sa zúčastňovali na akciách organizovaných našou obcou.

Hlavným cieľom mikroprojektu o cezhraničnej spolupráci je vytvoriť trvalé cezhraničné kontakty v partnerských regiónoch Liptovské Sliače – Nowy Targ a zabezpečiť vzájomné obohatenie spoločensko – kultúrneho a hospodárskeho života.

Mikroprojekt bol zložený zo siedmich aktivít a trval od apríla do októbra 2010.

Prvou aktivitou bolo jednodňové „Pracovné stretnutie koordinačného tímu v SR“, čiže zložiek Liptovských Sliačov so zástupcami gminy Nowy Targ, na ktorom si rozdelili úlohy podľa potrieb jednotlivých aktivít.

Druhá aktivita „Tradície jarného slnovratu – stavanie májov“ bola rozsiahlejšia časovo aj pracovne. Prebiehala postupne počas celého apríla a mája. Týkala sa sadenia májov, ktoré majú v našej obci bohatú tradíciu a podporu širokej verejnosti.

„Pálenie jánskych ohňov“ je treťou aktivitou dotýkajúcou sa folklórnych tradícií našej obce. Uskutočnila sa v dvoch víkendových dňoch. Začala sa svätou omšou v prírode na Sliačanskej Magure, pokračovala jánskymi spevmi pri vatre a skončila tiež omšou a ekumenickým koncertom v kostole Dvoch srdíc.

Aj štvrtá aktivita sa konala len jeden víkend. Športový deň pod názvom „Vzájomné priateľstvá rozvíjať športovými súťažami a poznávaním“, postavil proti sebe vo futbalovom turnaji tri futbalové tímy - poľské, české a sliačanské, a dva volejbalové tímy v zápase Poľsko proti Sliačom.

Následovná aktivita, 7 – dňový detský letný tábor, sa niesla v duchu poznávania liptovskej prírody, čo vyplýva aj z jej názvu „Objavovanie krás liptovskej prírody a vzájomná spolupráca najmladšej generácie“. Jeden augustový týždeň sa deti z Liptovských Sliačov a poľské deti stretávali na spoločných výletoch a hrách, ktoré boli pre ne pripravené v Lipt. Sliačoch a blízkom okolí.

Aktivita v poradí šiesta „Tradície gastronómie“ zahŕňala varenie a „hasenie“. Poľské a sliačanské gazdinky v jednu septembrovú sobotu navarili jedlá charakteristické pre našu a ich tradičnú kuchyňu. Hasičské zložky z Liptovských Sliačov aj z Poľska zatiaľ zápolili v hasičských súťažiach. Sobotu ukončil Hasičský bál. V nedeľu po omši v kostole Dvoch srdíc sme sa s poľským partnerom rozlúčili.

Poslednou siedmou aktivitou je „Publikácia o cezhraničnej spolupráci“. Tu sme sa rozhodli vydať túto brožúru a skladačku, ktorých cieľom je zhŕnúť a informovať o výsledkoch spomínaného mikroprojektu v roku 2010 v našej obci.

Przedmowa

Liptovské Sliače to miejscowość o swoistym klimacie, której folklor stanowi źródło inspiracji dla artystów ludowych i plastyków, znana zwłaszcza z tego, że zachowuje i rozpowszechnia rodzime dziedzictwo kulturowe i twórczość ludową w kraju i za granicą.

Również w 2010 roku stworzyliśmy możliwość rozwijania i wzmacniania przyjaźni międzynarodowej w drodze realizacji mikroprojektu pt. „Budowanie transgranicznych stosunków w oparciu o tradycje, kulturę i życie społeczne”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013. Naszym partnerem w tym roku stała się gmina Nowy Targ skupiająca 21 miejscowości, których przedstawiciele wzięli udział w imprezach zorganizowanych przez naszą gminę.

Głównym celem mikroprojektu z zakresu współpracy transgranicznej jest budowanie trwałych kontaktów transgranicznych w regionach partnerskich *Liptovské Sliače* – Gmina Nowy Targ oraz wzajemne urozmaicanie życia społeczno-kulturalnego oraz gospodarczego.

W zakres mikroprojektu wchodziło siedem działań i jego realizacja trwała od kwietnia do października 2010r.

Pierwszym działaniem było jednodniowe „Spotkanie robocze zespołu Koordynacyjnego na Słowacji”, czyli przedstawiciele *Liptovské Sliače* z przedstawicielami Gminy Nowy Targ, podczas którego zostały przydzielone zadania według tego, która jednostka potrzebna była do realizacji określonego działania.

Działanie drugie pt. „Tradycje związane z równonocą wiosenną – Wznoszenie „majów” miało szerszy zakres czasowy i wymagało więcej pracy, ponieważ jego realizacja trwała przez cały kwiecień i maj. Obejmowała stawianie tzw. majów, których wznoszenie ma w naszej gminie wieloletnią tradycję i jest bardzo popularne wśród miejscowej ludności.

„Palenie ognia świętojańskich” to trzecie działanie związane z tradycjami ludowymi naszej gminy. Miała miejsce w weekend i trwała tylko dwa dni. Rozpoczęła się mszą świętą odprawioną na wolnym powietrzu na *Sliačanskej Magurze*, następnie zabrzmiały śpiewy świętojańskie śpiewane przy ognisku sobotkowym i pod sam koniec odbyła się następna msza oraz koncert ekumeniczny, tym razem w Kościele p.w. *Dwoch serc (Kostol Dvoch srdc)*.

Czwarte działanie zrealizowane zostało również podczas jednego weekendu – Dzień Sportu pt. „Rozwijanie wzajemnych przyjaźni poprzez konkursy sportowe i poznanie”, podczas którego w turnieju piłki nożnej zmierzyły swoje siły trzy drużyny - polska, czeska i miejscowa - ze *Sliačow*, a w meczu siatkówki spotkała się drużyna z Polski z drużyną ze *Sliačow*.

Kolejne działanie siedmiodniowy obóz dla dzieci, skierowane było na poznanie przyrody liptowskiej, jak wskazuje sama jego nazwa „Odkrywanie piękna przyrody liptowskiej i wzajemna współpraca wśród najmłodszego pokolenia”. Podczas jednego sierpniowego tygodnia spotykały się dzieci polskie z dziećmi z miejscowości *Liptovské Sliače*, biorąc udział we wspólnych wycieczkach i zabawach, które zostały dla nich zorganizowane w naszej miejscowości i w pobliskiej okolicy.

Szóste z kolei działanie pt. „Tradycje gastronomiczne” dotyczyło gotowania i „gaszenia”. Gospodynie z Polski i ze *Sliačy* w jedną wrześniową sobotę ugotowały typowe potrawy miejscowej i tradycyjnej kuchni a jednostki strażackie z miejscowości *Liptovské Sliače* i z Polski walczyły o zwycięstwo w zawodach strażackich. Sobotę zakończyliśmy *Balem Strażaków* a w niedzielę, po mszy odprawionej w Kościele p.w. *Dwoch Serce*, pożegnaliśmy się z polskim partnerem.

Ostatnim, siódmym działaniem, jest „Publikacja nt współpracy transgranicznej”. Zdecydowaliśmy się opublikować niniejszą broszurę i folder składany, których celem jest podsumowanie rezultatów powyższego mikroprojektu realizowanego przez naszą gminę w 2010r. oraz poinformowanie o nich.

Pracovné stretnutie koordinačného tímu v SR

Touto aktivitou sme projekt rozbehli. Na stretnutí, ktoré sa uskutočnilo 8. apríla 2010 o 12. hodine v polyfunkčnom dome Prameň sa zúčastnili za obec starosta obce Ján Ondrejka, kultúrna pracovníčka Alena Balážecová, koordinátorka projektu Anna Kočibalová a 22 zástupcov zložiek obce Liptovské Sliače. Zo strany poľského partnera sa zúčastnilo päť zástupcov z gminy (okresu) Nowy Targ, a to starosta Mgr. Ján Smarduch, kultúrna pracovníčka Józefa Kuchta a traja zástupcovia za školstvo a hasičov. Starosta obce oboznámil zástupcov oslovených zložiek so schváleným mikroprojektom cezhraničnej spolupráce, ktorým sa vytvoril priestor pre ďalšiu spoluprácu. Koordinátorka predstavila jednotlivé aktivity projektu, nasledovala diskusia a upresnenie aktivít. Stanovili sa presné termíny konania aktivít, predbežný program a rozdelili sa úlohy. V závere podujatia si zástupcovia zložiek z poľskej aj slovenskej strany navzájom vymenili kontakty.

Spotkanie robocze zespołu koordynacyjnego w Słowacji

To działanie, od którego rozpoczęła się realizacja projektu. W spotkaniu, które odbyło się 8. kwietnia 2010r. od godz. 12.00 w budynku wielofunkcyjnym „Prameň”, wzięli udział: za gminę wójt Ján Ondrejka, pracownik kultury Alena Balážecová, koordynator projektu Anna Kočibalová i 22 przedstawicieli jednostek gminy Liptovské Sliače. Ze strony partnera polskiego w spotkaniu wzięło udział pięciu przedstawicieli gminy Nowy Targ, mianowicie – wójt gminy mgr. Jan Smarduch, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Łopusznej Józefa Kuchta oraz trzech przedstawicieli resortu edukacji oraz Straży Pożarnej. Wójt gminy zapoznał przedstawicieli jednostek organizacyjnych gmin z zatwierdzonym mikroprojektem współpracy transgranicznej, stwarzającym możliwości dalszej współpracy. Pani koordynator przedstawiła poszczególne działania projektu a następnie odbyła się dyskusja i zostały sprecyzowane poszczególne działania. Zostały wyznaczone dokładne terminy realizacji działań, ustalono wstępny program i zostały przydzielone zadania. Pod koniec spotkania przedstawiciele strony polskiej i słowackiej wymienili się kontaktami.

Tradície jarného slnovratu – stavanie májov

Sadenie májov - prejav ľúbosti mládenca k dievčatu

Tradíčné sadenie májov - v Liptovských Sliačoch nie je potrebné vysvetľovať o čom hovoríme, pretože je to veľmi známa činnosť z neďalekej minulosti, ktorá je v pamäti všetkých obyvateľov. Z rozprávania najstarších obyvateľov vieme, že máje kedysi stavali slobodní mládenec svojej vyvolenej. Dievčatá vopred netušili či aj v ich dvore bude stáť máj a bola veľká hrdosť pre dievku dostať mája.

Sadenie májov bolo donedávna doménou regrútov - chlapcov, ktorí rukovali na základnú vojenskú službu. Postupom času sa priority posúvali a Sadenie májov utíchlo, no nezostalo zabudnuté. V roku 2010 našlo svoje miesto v mikroprojekte obce ako druhá aktivita z kultúrnej oblasti. Keďže obec Liptovské Sliače je zložená z troch častí, Vyšný, Stredný a Nižný Sliač, aj Sadenie májov bolo uskutočňované v každej z týchto častí osobitne, nezávisle od seba. Tentoraz sa toto podujatie rozhodla organizovať obec a preto bolo pre obyvateľov novinkou, že Sadenie májov je prispôbené na celú obec, pre všetky spomínané tri časti obce spoločne.

Tradycje różnonocy wiosennej – Wznoszenie „Majów“

Wznoszenie „Majów“ - wyraz miłości młodzieńca do dziewczyny

Tradycja wznoszenia (starwania) tzw. Majów (przyozdobionych drzew) – w Liptovských Sliačoch nie ma potreby tłumaczenia, o czym mowa, ponieważ jest to bardzo znany obyczaj z niedawnej przeszłości, który zachował się w pamięci wszystkich mieszkańców. Z opowiadań najstarszych mieszkańców wiemy, że Maje wznosili kiedyś młodzieńcy dla swojej ulubienicy. Dziewczyny nie były w stanie przewidzieć wcześniej, czy na ich podwórzu stanie Maj. Otrzymanie Maja było wielkim zaszczytem dla dziewczyny.

Wznoszenie Majów zastrzeżone było jeszcze do niedawna dla poborowych - chłopców powołanych do odbycia dwuletniej zasadniczej służby wojskowej. Z upływem czasu zmieniła się hierarchia wartości i tradycja Wznoszenia Majów tymczasowo zniknęła, lecz nie odeszła w zapomnienie - w 2010r. odżyła ponownie, znajdując swoje miejsce w mikroprojekcie gminy jako drugie działanie w dziedzinie kultury. Ponieważ miejscowość Liptovské Sliače składa się z trzech części: Vyšný, Stredný i Nižný Sliač, Wznoszenie Majów odbywało się w każdej z tych części odrębnie, niezależnie od pozostałych. Decyzję o zorganizowaniu tej imprezy podjęła jednak tym razem gmina, w związku z czym Wznoszenie Majów zostało zorganizowane jako wspólne dla wszystkich części miejscowości – całej gminy, co stanowiło novum dla jej mieszkańców.

Stretnutie so starostom v kômore

Boli oslovení osemnásťroční chlapci, ktorým bolo na stretnutí so starostom vysvetlené, čo by obec od nich potrebovala. Oni sa následne rozhodli o uskutočnenie tejto aktivity. Chlapci pozvali medzi seba dievčatá zo svojich ročníkov. V kômore, ktorá im bola vytvorená z drevenice v Pažitach, si spomedzi seba zvolili richtára a troch křemárov, každého z iného Sliacha. Za výdatnej pomoci starostu obce sa pustili do práce, ale keďže väčšina z nich netušila, čo všetko prípravy na sadenie májov znamenajú, až postupne pochopili, na čo sa „dali nahovoriť“.

Spotkanie z wójtem w izbie

Zwrócono się do chłopców w wieku osiemnastu lat i podczas spotkania z wójtem wytłumaczono im, czego potrzebowałyby od nich gmina. Oni następnie zdecydowali, czy podejmą się tego zadania. Chłopcy zaprosili do siebie dziewczyny z tego samego roku i w izbie, przygotowanej w drewnianej chatupie w miejscowości Pažite, wybrali spośród swojego grona sołtysa i trzech oberżystów, każdego z innego Sliacha. Przy znacznej pomocy wójta gminy rozpoczęli pracę, ale ponieważ większość z nich nie miała zielonego pojęcia, ile pracy oznacza przygotowanie majów, po pewnym czasie zrozumieli, na co „dali się namówić“.

"Lúpenie" májov

Počas mesiacov marec a apríl sa mládež stretávala podľa potreby v soboty a popoludnia v týždni, aby sa zapájali do príprav Stavania májov lúpaním a sušením drevených žrdí – takzvaných májov – pod dohľadom starších pomocníkov. Ti mládencom názorne ukazovali spôsob spracovania dreva na májové žrde a zasvätili ich do prípravných prác spojených so stávaním májov. Aby 24 májov dostatočne vyschlo, bolo potrebné ich trikrát olúpať z kôry. Následne sa pravidelne prenášali a posúvali, aby sa neskrivilí na nežiaduci tvar, čo bolo značne namáhavé, nakoľko „máje“ mali dĺžku až 21m a boli veľmi ťažké. Všetky tieto činnosti boli robené ručne, čím sa pri tejto práci utužoval kolektív „sliachánskych májovníkov“.

"Korowanie" majów

W miesiącu marcu i kwietniu młodzież spotykała się w zależności od potrzeb w soboty i popołudniami w ciągu tygodnia, biorąc udział w przygotowaniach do Wznoszenia Majów poprzez korowanie i suszenie drewnianych żerdzi – tak zwanych majów – pod nadzorem starszym pomocników, którzy młodym mężczyznom pokazywali sposób obróbki drewna do produkcji żerdzi „majowych“ i wprowadzili ich w tajniki prac, związanych z przygotowaniem do Wznoszenia Majów. Aby 21 majów odpowiednio się wysuszyło, trzeba było je trzykrotnie okorować, następnie regularnie przenosić i przesuwac, aby zapobiec ich zniekształceniu, co wymagało dużo wysiłku, gdyż „maje“ miały nawet do 21m długości i były bardzo ciężkie. Wszystkie te czynności były wykonywane ręcznie, co prowadziło do zacieśniania się więzi wewnątrz zespołu „majowników ze Sliachy“.

Venčenie a kopanie jám

Keď boli máje pripravené, prišlo na rad venčenie. Dievčatá priväzovali stužky z krepového papiera na špagát, ktorým sa následne oviňal vrcholce mája. Vrcholce májov sa lišili, pretože podľa tradície mala každá časť obce na máji iný tvar vrcholca. Máje sa museli podľa toho prispôbiť, aby sa všade dostali tie správne.

Posledný aprílový týždeň chodili májovníci kopať jamy do dvorov dievčat - májovníčok, pred obecné inštitúcie a kostoly, taktiež štyrom májovníkom – richtárovi a trom krčmárom.

Przybieranie majów i kopanie dołów

Gdy máje były już gotowe, przyszedła kolej na przybieranie polegające na tym, że dziewczyny mocowały wstążki wykonane z bibuły do sznurka, którym następnie otaczano wierzchołek maja. Ponieważ wierzchołki majów różniły się między sobą, gdyż według tradycji w każdej części miejscowości wierzchołki majów musiały mieć inny kształt, trzeba było dopasować máje tak, aby w każdej części znalazły się te właściwe.

W ostatnim tygodniu kwietnia, przychodzili „májovnícy“ na podwórka dziewczyn - „májowniczek“, przed siedziby władz gminy i kościoły, a także do czterech majowników – sołtysa oraz trzech oberżystów, żeby wykopać doły.

Stawanie májov

Posledné tri aprílové dni porozvážali májovníci na kónskom povoze hotové máje so stužkami do jednotlivých častí obce. Odtiaľ ich rozniesli na plecach do domov, kde bola vykopaná jama na máj. Postavili ich ručne, pomocou drevených „parožkov“ a rebríka. Máje boli kvôli ich veľkosti veľmi ťažké. Stavanie bolo veľmi namáhavé, pretože pri každom jednom máji vznikali iné situácie. No májovníci si uvedomovali, že jedine spolupráca a disciplinovaný prístup každého z nich im pomôže pri riešení. Pri pohľade na nich bolo vidieť, že hoci stavajú máje príjkrát, sú zohratý tím. O to sa postaral Marián Jacko, on im pomáhal a radil za výdatnej asistencie ďalších šiestich pomocníkov, ktorí sa ochotne zapojili.

Počas tejto akcie bolo postavených 24 májov s výškou 21m. Vzhľadom k ich rekordnej výške sa obec rozhodla požiadať o zápis do Slovenskej knižky rekordov, čo sa aj podarilo. Certifikát bol odovzdaný starostovi obce pred kostolom po sv. omši, keď sa májovníci chystali na sprievod po obci, za nemalej účasti občanov a návštevníkov Liptovských Sliačov.

Wznoszenie majów

Podczas trzech ostatnich dni kwietnia rozwozili „májovnícy“ gotowe máje ze wstążkami na powozie konnym do poszczególnych części miejscowości a stamtąd roznosili je na ramionach do domów, gdzie zostały wykopane doły pod máje. Wznosili je ręcznie, za pomocą drewnianych „różków“ oraz drabiny. Máje – z uwagi na ich rozmiary – były bardzo ciężkie a wznoszenie ich wymagało dużo wysiłku, ponieważ przy każdym maju powstawały nowe, odmienne sytuacje. Jednak „májovnícy“ zdawali sobie sprawę z tego, że jedynie współpraca i zdyscyplinowane podejście każdego z nich pomoże im rozwiązać poszczególne sytuacje. Przyglądając się im można było zobaczyć, iż mimo, że wznoszą máje po raz pierwszy, stanowią zgrany zespół – zadbał o to właściwie Marián Jacko, który pomagał im i doradzał przy asyście sześciu dodatkowych pomocników, którzy chętnie do nich dołączyli.

Podczas tej akcji wzniesiono 24 majów o wysokości 21m. Z uwagi na rekordową wysokość majów gmina zdecydowała się złożyć wniosek o wpis do Słowackiej Księgi Rekordów, co udało się zrealizować. Certifikat został przekazany wójtowi gminy przed kościołem po mszy świętej, gdy „májovnícy“ przygotowywali się do kórowodu ulicami gminy, w którym wzięło udział sporo mieszkańców oraz gości odwiedzających.

Vyberanie

V piatok 21. 5. 2010 od 15. hodiny sa májovníci v krojoch vydali po miestnych pohostinstvách pozývať občanov na „maje“, ako sa všeobecne táto aktivita nazýva, pričom spolu s muzikantmi ľudovej hudby spievali sliacanské pesničky a rozkazovačky.

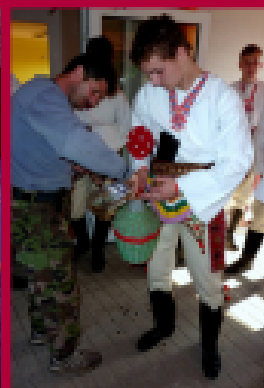
V sobotu ráno po 10. hodine májovníci v krojoch začali „vyberať“. Prichádzali do domácností a obyvatelia obce ich s radosťou obdarovali peniazmi alebo slaminou, klobásou a vajíčkami. Navyberané veci sa zväžali na jedno miesto, kde mamy májovníkov a májovničok pripravovali na večernú zábavu kapustnicu, krapne, praženicu atď. Večer po vyberaní sa májovnícka družina zišla na májovníckej zábave. Tu ich vítali obyvatelia obce, a májovníci spolu s májovníčkami im zaspievali a zatancovali pripravený program, ktorý bol vyvrcholením večera. Program sa skladal zo žartovních pesničiek a prekáračiek ľudovo nazývaných „rozkazovačky“, ktoré májovníci spievali a tancovali za tónov ľudovej hudby. Potom májovnícka zábava pokračovala tanečnou zábavou so živou muzikou.

Kvestovanie

W piątek, 21. 05. 2010r. od godz. 15.00 majownicy ubrani w stroje ludowe wyruszyli do miejscowych gospód, aby zaprosić mieszkańców na „maje“ – tak potocznie nazywano tę imprezę, na której wraz z muzykami ludowymi śpiewali rodzinne piosenki i przyspiewki.

W sobotę rano po godzinie 10-tej „majownicy“ w strojach ludowych zaczęli chodzić po kweście. Odwiedzali gospodarstwa a mieszkańcy chętnie obdarzali ich pieniędzmi, bądź też kiełbasą, słoniną lub jajkami. Zebrane dary zwożone były na jedno miejsce, gdzie matki majowników i majowniczek przygotowywały kapuśniak, faworki (krapne), jajecznicę itd. na wieczorną biesiadę (potańcówkę). Wieczorem po kweście majownicy i majowniczki spotkali się na imprezie majówkowej, gdzie powitali ich mieszkańcy wsi a majownicy wraz z majowniczkami zaśpiewali im i zatańczyli zgodnie z przygotowanym programem, który stanowił punkt kulminacyjny wieczoru. Program składał się z żartobliwych piosenek i przyspiewek – nazywanych ludowo „rozkazowačky“, śpiewanych przez majowników tańczących przy dźwiękach muzyki ludowej. Po zakończeniu głównej części programu nastąpił dalszy ciąg imprezy w postaci tańców przy muzyce granej na żywo.

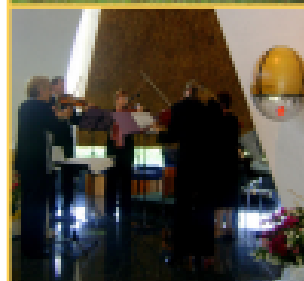

"Máje" pokračovali ďalšou dôležitou časťou, a to sprievodom obcou v nedeľu. Deň začal sv. omšou o 10. hodine vo farskom kostole, kde májovníci a májovníčky prišli oblečení v krojoch. Po sv. omši im bol odovzdaný už spomínaný certifikát a pred kostolom zatancovali úvodné kolo. Za sprievodu ľudovej hudby zaspievali zmes rozkazovačiek, urobilo sa pár spoločných foto záberov a májovníci pokračovali sprievodom vo Vyšnom Sliachi. Zastavili sa vždy pred domom jedného z májovníkov či májovníčok, kde májovníci brali do tanca všetkých okolitých susedov a známych, spievali sa rozkazovačky a ľudová hudba hrala do tanca. Takto pokračovali aj v Nižnom a Strednom Sliachi, večer zas krátkym programom chlapcov a dievčat počas tanečnej zábavy. Májové oslavy pokračovali rovnako ako predošlý večer tanečnou zábavou. Týmto aktivita „Sadenie májov“ vyvrcholila a mesiac máj sa ukončil váľaním májov, postavených na jeho začiatky. Spomínanej aktivity sa zúčastnilo 17 májovníkov a 17 májovníčok, tiež ich príbuzní a známi, ktorých neskrývaný záujem podporoval mladých ľudí k výkonom hodným obdivu.

Dalszy ciąg „Majów“ stanowiła kolejna ważna część tej imprezy - korowód ulicami gminy, który odbył się w niedzielę. Dzień rozpoczął się mszą św. odprawioną o godz. 10.00 w kościele parafialnym. „Majorownicy“ i „majorowniczk“ przyszli ubrani w stroje ludowe, po mszy został im przekazany wspomniany już wyżej certyfikat i przed kościołem zatańczyli wstępną „rundę“ przy akompaniamencie muzyki ludowej, zaśpiewali mieszankę żartobliwych przyśpiewek, zrobiono kilką wspólnych zdjęć i „majorownicy“ wyruszyli korowodem przez Vyšný Šliač. Korowód zatrzymywał się za każdym razem przed domem jednego z „majorowników“ lub „majorowniczek“, gdzie „majorownicy“ porywali do tańca przy akompaniamencie muzyki ludowej wszystkich sąsiadów i znajomych z okolicy, śpiewając przyśpiewki. To samo kontynuowali też w Nižnym i Strednym Šliaču, a wieczorem odbył się krótki występ chłopców i dziewczyn podczas imprezy tanecznej, stanowiącej dalszy ciąg uroczystości majowej, tak jak w poprzedni wieczór. Impreza ta stanowiła punkt kulminacyjny działania „Wznoszenie Majów“ a miesiąc zakończony został obalaniem majów, wzniesionych na początku. We wspomnianym działaniu uczestniczyło 17 „majorowników“ i 17 „majorowniczek“ wraz z ich krewnymi i znajomymi, których nieukrywane zainteresowanie zachęcało młodych ludzi do wyczynów godnych podziwu.

Pálenie jánskych ohňov

Pálenie svätójánskych ohňov sa konalo na sviatok sv. Jána. V sobotu ráno obec pripravila v prírode sv. omšu v lokalite nazývanej „Sliačanská Magura“, tak ako každý rok na Jána, s pomocou poľovníkov, ktorí navarili guláš pre všetkých prítomných.

Vo večerných hodinách sme sa spoločne stretli pri jánskej vatre, ktorú postavili v popoludňajších hodinách majovníci. Za tónov harmoník a plieskania bičov Folklórna skupina Sliačanka zaspievala jánske spevy. Harmonikári počas večera hrali a spievali okrem svojho programu aj na želanie účastníkov akcie. Hostia, ale i domáci, mali možnosť vyskúšať si plieskanie bičom. Po zotmení bola zapálená vatra a večer pokračoval spoločným programom zloženým z nespočetného množstva pesničiek. V nedeľu ráno sa po sv. omši v kostole Dvoch srdc uskutočnil ekumenický koncert, ktorým bola aktivita ukončená.

Palenie ogni świętojańskich

Ognie świętojańskie palono w wigilię św. Jana. Tak jak corocznie, w sobotę rano w miejscowości przygotowano mszę św. odprawianą na wolnym powietrzu w okolicy nazywanej Sliačanská Magura przy współudziale myśliwych, którzy ugotowali gulasz dla wszystkich obecnych.

W godzinach wieczornych odbyło się wspólne spotkanie przy ognisku sobótkowym; stos na to ognisko układali „majownicy” w godzinach popołudniowych. Przy dźwiękach akordeonów i strzelaniu z bicia Zespół Folklorystyczny Sliačanka zaśpiewał śpiewy sobótkowe (Jánske spevy), akordeoniści grali i śpiewali przez cały wieczór utwory ze swojego repertuaru, jak również na życzenie uczestników imprezy. Goście i gospodarze mieli okazję do wypróbowania strzelania z bicia. Po zmroku zapalono stos i wieczorne spotkanie kontynuowano wspólnym programem, na który złożyła się niezliczona ilość piosenek. W niedzielę rano po mszy św. w kościele p.w. Dwóch Serc odbył się koncert ekumeniczny, który zakończył to działanie.

Vzájomné priateľstvá rozvíjať športovými súťažami a poznávaním

Športový deň sa začal príchodom športovcov poľského partnera, spolu so športovcami Česka. Títo boli prizvaní na futbalový turnaj medzi gminou Nowy Targ, Liptovskými Sliacmi a Hájom ve Slezsku. Na otvorení zazneli hymny všetkých troch štátov a príhovory hlavných predstaviteľov. Nasledoval futbalový turnaj, kde si všetky futbalové družstvá zmerali sily systémom „každý s každým“. Po zhodnotení výsledkov zvíťazil český tím, na druhom mieste sa umiestnil náš poľský partner a tretí skončil tím domácich. Nasledne nastúpili volejbalové tímy z Gminy Nowy Targ a z Liptovských Sliacov. Domáci „zachránili situáciu“ a vyhrali nad poľským kolektívom. Slávnostné ocenenie futbalových aj volejbalových družstiev sa uskutočnilo po oboch turnajoch. Všetky družstvá si odniesli pohárové trofeje a zazneli hymny víťazov. Odmenení boli aj najlepší športovci. Zástupcovia všetkých troch obcí si navzájom vymenili upomienkové predmety spolu so slovami uznania športovým kolektívom a vyslovením presvedčenia, že sa stretnutie určite zopakuje v budúcnosti, postupne u každého partnera. Športový deň bol zakončený vystúpením amatérskej skupiny Ploštín Punk za nemalého účasti obyvateľov našej obce a blízkeho okolia. Aktivita pokračovala na druhý deň sv. omšou v kostole Dvoch srdc a v popoludňajších hodinách sa kolektívy rozlúčili a odcestovali domov.

Rozvíjanie vzájomných prijažní poprzecz konkursy sportowe i poznawanie

Dzień sportu rozpoczął się od przybycia sportowców polskiego partnera i sportowców z Czech, którzy zostali zaproszeni na turniej piłki nożnej pomiędzy Gminą Nowy Targ, gminą Liptovské Sliacze oraz miejscowością Háj ve Slezsku. Podczas inauguracji zabrzmiały hymny wszystkich trzech państw oraz przemówienia głównych przedstawicieli. Następnie odbył się turniej piłki nożnej, w którym wszystkie drużyny piłkarskie grały systemem „każdy z każdym“. Po podsumowaniu wyników zwycięzcą okazała się drużyna z Czech, drugie miejsce zajęła drużyna naszego polskiego partnera i na trzecim uplasowała się drużyna gospodarzy. Następnie wystąpiły drużyny siatkarki z Gminy Nowy Targ i z Liptovskich Sliaców, kiedy to gospodarze „uratowali sytuację“ wygrywając nad polską drużyną. Podsumowanie gry wszystkich drużyn – piłkarskich i siatkarskich odbyło się na zakończenie obu turniejów, w których wszystkie drużyny zostały nagrodzone pucharami, po czym zabrzmiały hymny zwycięzców. Nagrodzono także najlepszych sportowców i na koniec przedstawiciele wszystkich trzech miejscowości przekazali sobie nawzajem przedmioty upominkowe wraz ze słowami uznania dla drużyn sportowych oraz wyrażeniem przeświadczenia, że spotkanie na pewno zostanie powtórzone w przyszłości kolejno u każdego z partnerów. Dzień sportu zakończył występ zespołu amatorskiego Ploštín Punk przy udziale licznej publiczności złożonej z mieszkańców naszej miejscowości oraz pobliskiej okolicy. Działanie kontynuowano nazajutrz udziałem w mszy św. w kościele p.w. Dwóch Serc i w godzinach popołudniowych nastąpiło pożegnanie drużyn i powrót do domu.

Objavovanie krás liptovskej prírody a vzájomná spolupráca najmladšej generácie

Aktivitou v poradí piatou bol sedemdňový detský letný tábor, ktorý prebiehal v mesiaci august, v dňoch 9. - 15. 8. 2010. Deti poľského partnera prišli v pondelok do Liptovských Sliačov, aby spolu objavovali krásy liptovskej prírody. Stravovanie (skladalo sa z raňajok, desiatej, obeda, olovrantu a večere) a program mali všetci spoločný. Rozdiel bol v tom, že poľské deti boli ubytované v polyfunkčnom dome Prameň, kým slovenské deti chodili spať domov, keďže všetky boli tunajšie. Večer sa rozlúčili s poľskými kamarátmi a ráno sa znova dostavili na raňajky do Prameňa. Po raňajkách vždy nasledovali výlety do prírody, návštevy kúpalísk, hry a súťaže rôzneho druhu.

Počas celého týždňa boli deti rozdelené do družstiev, ktoré si sami zložili, vymysleli si pomenovanie a účasťou na súťažiach zbierali body. Program a súťaže pre ne pripravili koordinátorka projektu a učiteľka obecnej základnej školy (ZŠ) Jozefa Hanulu, ktorí spolu s poľskými pedagógmi svedomito dozerali na záporný priebeh tábora. Okrem programu pripraveného obcou patrila jeden deň poľskému partnerovi, aby mohol pre naše deti pripraviť niečo zo svojej školy. V sobotu hasičský krúžok Dráčik zo ZŠ spolu s dobrovoľným hasičským zborom pripravil branno – športový pretek aj pre deti z letného tábora, kde si popri družstvách mladých hasičov z okolitých obcí mohli vyskúšať svoju zručnosť a vytrvalosť v netradičných športových a hasičských súťažiach v prírode. Počas výletov do prírody deti s vyučujúcimi navštívili zaujímavé miesta v okolí našej obce: lokalitu európskeho významu chránenu prírodnú rezerváciu s mofetovým prameňom a travertínovou kopou s dvoma krátermi „Sliačske travertíny“ a skanzen „Vlkolíneč“ patriaci do svetového dedičstva UNESCO. Výlety boli spojené s návštevou plavárne a vonkajšieho bazéna na Lúčkach. Každý deň bol pre záujemcov pripravovaný tanečný kurz, ktorý vyvrcholil záverečným večierkom, tak ako na začiatku zoznamovacím večierkom začal. Po presúťaznom dni boli deti priebežne oboznamované s výsledkami a odmeňované sladkými cenami. Na konci týždňa po zrátaní všetkých bodov najšikovnejšie družstvá vyhrali vecné ceny a spolu s nimi získali aj upomienkové predmety vo forme pier s propagačným logom projektu a európskych fondov. V nedeľu po svätej omši sa deti rozlúčili a odišli do svojich domovov.

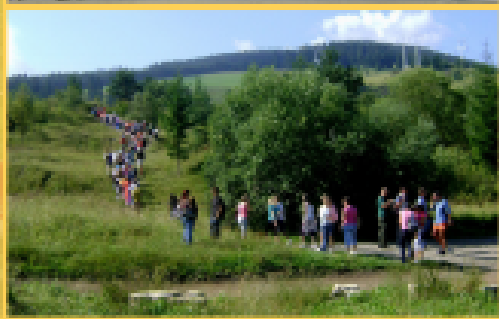
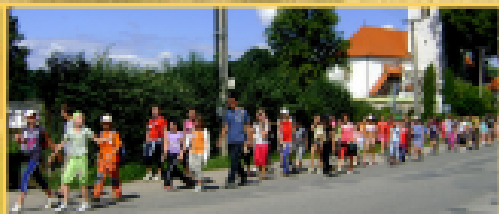
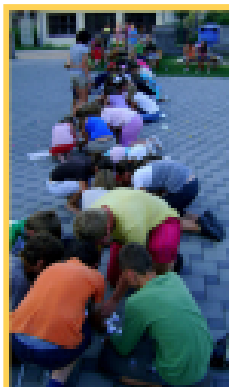
Odkrywanie piękna przyrody liptowskiej i wzajemna współpraca wśród najmłodszego pokolenia

Piąte z kolei działanie to siedmiodniowe kolonie letnie dla dzieci, które odbyły się w sierpniu, w dniach 09.08.-15.08.2010r. Dzieci polskiego partnera przybyły w poniedziałek do Liptowskich Ślaciów, aby wspólnie odkrywać piękno liptowskiej przyrody. Wyżywienie (składające się ze śniadania, drugiego śniadania, obiadu, podwieczorku i kolacji) oraz program były wspólne dla wszystkich. Różnica polegała na tym, że polskie dzieci zakwaterowano w budynku wielofunkcyjnym „Prameň”, natomiast dzieci słowackie chodziły na noc do domu, ponieważ wszystkie były miejscowe. Wieczorem żegnali się z polskimi kolegami i rano znów przychodzili na śniadanie do „Prameňa”. Po śniadaniu zaczynał się program, który składał się z wycieczek na tło natury, kąpieli na kąpieliskach, różnego rodzaju zabaw i konkursów.

Przez cały tydzień dzieci były podzielone na grupy, których skład same wybrały, wymyśliły ich nazwę i biorąc udział w konkursach zbierały punkty. Program i konkursy przygotowali dla nich koordynator projektu oraz nauczyciele z miejscowej Szkoły Podstawowej im. Jozefa Hanuli, którzy wraz z polskimi pedagogami sumiennie czuwali nad pomyślnym przebiegiem kolonii. Oprócz programu zorganizowanego przez gminę, jeden dzień należał do polskiego partnera, który mógł przygotować dla naszych dzieci coś ze swojej szkoły. W sobotę Kółko strażackie Smoczek (Dráčik) ze szkoły podstawowej wraz z jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej zorganizowało zawody sprawnościowe również dla dzieci z kolonii letnich - miały one możliwość, obok młodzieżowych drużyn strażackich z okolicznych miejscowości, wypróbowania swojej sprawności i wytrzymałości w nietypowych zawodach sportowych i strażackich na wolnym powietrzu. Podczas wycieczek na tło natury dzieci wraz z nauczycielami zwiedziły interesujące miejsca w okolicy naszej miejscowości, miejsce o znaczeniu europejskim, rezerwat przyrody wraz ze źródłem typu mofetowego oraz pagórkami trawertynowymi z dwoma kraterami - „Ślaciške travertíny”, jak również skansen w miejscowości Vlkošinec, która została wpisana na listę światowego dziedzictwa Unesco. Podczas tych wycieczek dzieci udały się na pływalnię i na basen odkryty w Lúčkach. Przez cały tydzień prowadzono dla chętnych kurs tańca, który zainaugurowano wieczorkiem zapoznawczym, a zakończono wieczorem tanecznym. Na zakończenie każdego dnia zapoznawano dzieci na bieżąco z wynikami konkursów i rozdawano słodkie nagrody. Pod koniec tygodnia po podsumowaniu wszystkich wyników poszczególne drużyny otrzymały nagrody rzeczowe i wraz z nimi przedmioty upominkowe w postaci długopisów z logo promującym projekt i fundusze europejskie. W niedzielę po mszy św. dzieci pożegnali się i wyjechali do domu.

Tradície gastronómie

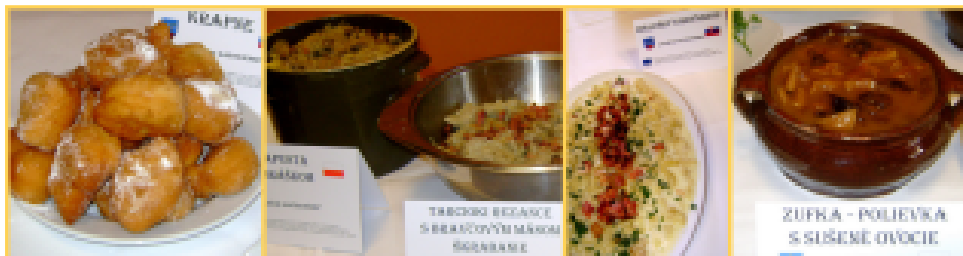
Na jedlá „sliacanskej kuchyne starých materi“ a polskej kuchyne bola zameraná šiesta aktivita. V sobotu ráno sa dostavili polské gazdinky a hasiči do polyfunkčného domu Prameň, kde ich privítali zástupcovia obce, hasičských zborov, Jednoty Dôchodcov a Folklórnej skupiny Sliacanka. Po malom občerstvení a oboznámení s organizačnými pokynmi sa všetci prítomní rozišli za svojimi povinnosťami.

Členky Jednoty dôchodcov nakúpili suroviny potrebné na prípravu minimálne 10 jedál. Gazdinky z Poľska mali pripravené suroviny zakúpené na Slovensku podľa ich zoznamu zaslaného e-mailom, na prípravu tiež cca 10 chodov. Sliacanske a polské gazdinky pripravovali dobroty v sobotu doobedu a následne ich naaranžovali na výstavu v polyfunkčnom dome Prameň.

Tradycje gastronomiczne

Działanie szóste było zorientowane na potrawy „kuchni sliaczanskich babć“ oraz kuchni polskiej. W sobotę rano polskie gospodynie i strażacy zgłosili się do budynku wielofunkcyjnego „Prameń”, gdzie ich przywitali przedstawiciele gminy, jednostek Straży Pożarnej, Stowarzyszenia Emerytów oraz Zespołu Folklorystycznego Sliacanka. Po małym poczęstunku i zapoznaniu się z instrukcjami organizatorów wszyscy obecni rozeszli się do swoich obowiązków.

Jednostka Stowarzyszenia Emerytów dokonała zakupu artykułów żywnościowych potrzebnych do przygotowania minimum 10 potraw; dla gospodyń z Polski przygotowano w kuchni surowce zakupione na Słowacji zgodnie z listą, którą wystawił e-mailem, również do przygotowania około 10 dań. W sobotę przed południem sliaczanskie i polskie gospodynie przygotowywały smakołyki, z których potem zorganizowały wystawę w budynku wielofunkcyjnym „Prameń”.

Hasičské cvičenie a súťaž

Tradície gastronómie nebola aktivita zameraná len na varenie, ale bola spojená s hasičským miestnym taktickým cvičením - dialková doprava vody zo stroja do stroja pri hasení lesného požiaru a pokračovala hasičskou súťažou, kde si v zápelení zmeralo sily šesť slovenských družstiev a jedno poľské. Táto časť prebiehala súbežne s prípravou tradičných jedál. V Sliačanskej doline družstvá hasičov z miestnych dobrovoľných hasičských zborov postupne pripravovali stroje a spájali ich hadicami, aby priviedli vodu z miestneho potoka do cisterny v hasičskom aute. Ono bolo posledné v reťazi a z neho viedli ďalšie zásahové hadice medzi lesný porast. V ňom bolo potrebné likvidovať imaginárny požiar, čo zabezpečovalo poľské družstvo hasičov. Pred aj po cvičení nasledovalo hlásenie zástupcovi obce a presun hasičských družstiev na futbalové ihrisko, kde bola pripravená plocha na súťaže. Štyri mužské, dve dievčenské a jedno detské družstvo sa usilovali o najlepší čas v súťaži s názvom „hurá systém“. Každé družstvo si najprv pripravilo naskladané hadice do pozícií, aby po odštartovaní jeho členovia len zmontovali spoje hadíc už na štarte a po spustení vody utekali s pripravenými spojenými hadicami priamo k terčom, bez toho, že by sa na ploche ešte s niečím zdržiavali. Sikovnosť, ktorou sa hasiči prejavovali na každom kroku a v každom geste, svedčila o vysokej pripravenosti jednotlivých družstiev, nevynímajúc dievčenské, ba dokonca aj členovia detského sa prejavili ako malí profesionáli.

Ćwiczenie i zawody strażackie

Tradycje gastronomiczne to nie było działanie skierowane tylko i wyłącznie na gotowanie, ale zostało one połączone z ćwiczeniem miejscowych strażaków, które polegało na podawaniu wody z motopompy do motopompy przy gaszeniu pożaru lasu, kontynuacją którego były zawody strażackie, gdzie we współzawodnictwie walczyło o zwycięstwo sześć drużyn ze Słowacji i jedna z Polski. Część ta przebiegała równolegle z przygotowywaniem tradycyjnych potraw w Dolinie Sliačanskej, w której drużyny strażaków z miejscowych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej kolejno przygotowywały motopompy oraz łączyły je za pomocą węży, żeby doprowadzić wodę z miejscowego potoku do cysterny w wozie strażackim, który znajdował się na końcu tej linii; z niego prowadziły następne węże strażackie, które skierowano na obszar lasu, w którym należało zlikwidować pozorowany pożar – co było zadaniem drużyny polskich strażaków. Zarówno przed ćwiczeniem, jak i po nim złożono meldunek przedstawicielowi gminy, po czym nastąpił przejazd drużyn strażaków na boisko do gry w piłkę nożną, na płycie którego przygotowano tor do zawodów. Cztery drużyny męskie, dwie kobiece i jedna dziecięca próbowały osiągnąć jak najlepszy czas w konkursie o nazwie „Na hura!“ („hurá systém“), który polegał na tym, że każda z drużyn najpierw przygotowała poskładane węże w taki sposób, by po wystartowaniu od razu połączyć złącza węży już na starcie i po puszczeniu wody biec z przygotowanymi połączonymi węzami prosto do tarcz, nie zajmując się już niczym po drodze. Sprawność, którą zaprezentowali strażacy na każdym kroku i w każdym geście, świadczyła o wysokim stopniu przygotowania poszczególnych drużyn z kobietą włącznie; nawet drużyna dziecięca zaprezentowała się bardzo profesjonalnie.

Hasičský bál

Na spoločnej slávnostnej večeri v polyfunkčnom dome Prameň sa stretli zástupcovia všetkých zainteresovaných zložiek. Zástupca starostu zhodnotil deň a predniesol prípitok. Po večeri sa všetci presunuli do kultúrneho domu na Hasičský bál, ktorý pripravili hasiči v popoludňajších hodinách aj pre verejnosť. Do tanca hrala amatérska skupina.

Bál otvorili valčíkovým sólom zástupkyňa poľského partnera z gminy Nowy Targ so zástupcom obce Liptovské Sliače, po nich sa k tancu pridali ďalší hostia. Počas večera bolo možné ochutnať pripravené jedlá oboch kuchýň, ktoré boli prestreté na „švédskych stoloch“. Vyvrcholením bálu bolo ocenenie súťažiacich hasičských družstiev, aj gazdiniek a všetkých, čo sa zaslúžili o prípravu tejto aktivity. Okrem pohárov a diplomov za umiestnenie v súťaži boli odovzdané aj upomienkové predmety vo forme pier a kľúčeníek s logom EÚ a iniciálami projektu. Hasičský bál bol ukončený v nočných hodinách a aktivita pokračovala v nedeľu sv. omšou v kostole Dvoh srdc. Na rozlúčkovom obede bol projekt celkovo zhodnotený, nasledovalo vzájomné poďakovanie a v popoludňajších hodinách poľský partner odcestoval.

Bał Strażaków

Na wspólnej uroczystej kolacji w budynku wielofunkcyjnym „Prameň”, podczas której zastępca wójta podsumował dzień i wzniósł toast, spotkali się przedstawiciele wszystkich zainteresowanych. Po kolacji wszyscy udali się do Domu Kultury na Bał Strażaków, przygotowany w godzinach popołudniowych przez jednostkę Straży Pożarnej również dla miejscowej ludności, na którym do tańca przegrywał zespół amatorski.

Bał rozpoczęto walcem, który solo zatańczyli przedstawicielka polskiego partnera z gminy Nowy Targ oraz przedstawiciel gminy Liptovské Sliače, do których dołączyli pozostali goście. Podczas wieczoru można było spróbować potraw obydwu kuchni, podanych na stołach bufetowych. Punktem kulminacyjnym Bału było nagrodzenie drużyn strażackich, które wzięły udział w zawodach, jak i gospodyni oraz wyróżnienie dla wszystkich tych, którzy wzięli udział w przygotowaniu tego działania. Oprócz pucharów i dyplomów za zajęcie miejsca w zawodach przekazano również przedmioty upominkowe w postaci długopisów i futerałów na klucze z logo UE oraz inicjałami projektu. Bał Strażaków zakończono w godzinach nocnych; działanie kontynuowano w niedzielę udziałem w mszy św. w kościele p.w. Dwóch Serc. W trakcie obiadu pożegnalnego podsumowano cały projekt, podziękowano sobie wzajemnie i w godzinach popołudniowych polski partner wyjechał.

Publikácia o cezhraničnej spolupráci

Poslednou aktivitou tohto projektu je brožúra a skladačka, ktorej cieľom je zhrnúť doterajšie výsledky cezhraničnej spolupráce a informovať o aktivitách, ktoré boli uskutočňované obcou, za pomoci oslovených zložiek.

Za príkladnú spoluprácu a rozvoj partnerstiev na miestnej úrovni starosta gminy Nowy Targ Ján Smarduch odovzdal starostovi Liptovských Sliačov ďakovný list. Toto ocenenie starosta obce Ján Ondrejka chápe ako podakovanie pre všetkých občanov, ktorí pomohli pri uskutočnení mikroprojektov v

Publikacja nt współpracy transgranicznej

Ostatnim działaniem niniejszego projektu jest wydanie broszury i foldera składanego, zadaniem których jest podsumowanie dotychczasowych rezultatów i poinformowanie o działaniach, które zostały zrealizowane w gminie za pośrednictwem jednostek, do których zwrócono się o pomoc.

Za wzorową współpracę i rozwój partnerstwa na szczeblu miejscowym wójt Gminy Nowy Targ Jan Smarduch przekazał wójtowi (starostowi) Liptowskich Śląców list dziękczynny. Wójt Liptowskich Śląców Ján Ondrejka traktuje to wyróżnienie jako podziękowanie wszystkim mieszkańcom, którzy pomogli w realizacji mikroprojektów w naszej miejscowości w 2010 r.

Liptovské Sliače

Ružomberok s viac ako 3 800 obyvateľmi leží pri výške 550 m n.m.. Obec pozostáva z troch častí: Horná, Stredná a Dolná. Prvá písomná zmienka o dedine pochádza z r. 1251.

Obec má významnosť v súťaži Dedina roka 2008. Jej hlavnou činnosťou je zachovávanie klenotnice ľudovej kultúry.

Obec Ružomberok z hľadiska počtu obyvateľov má viac ako 3800 obyvateľov pri výške 550m n.p.m.

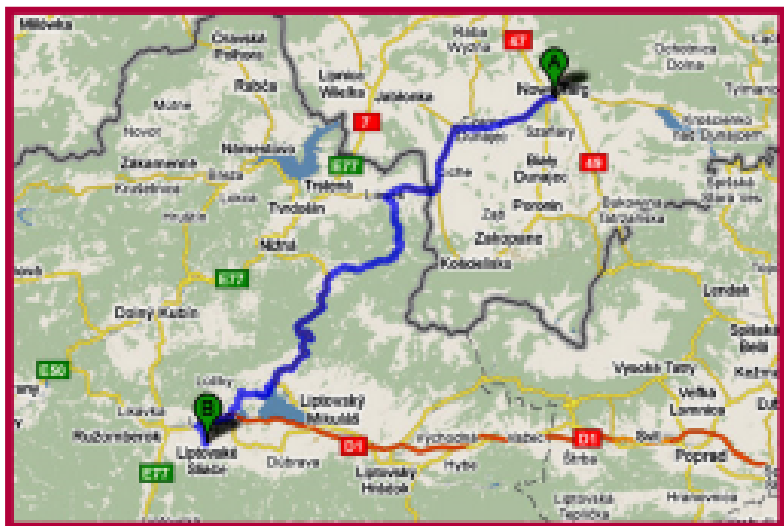
Obec je rozdelená na tri časti: Dolnú, Strednú a Hornú. Prvá písomná zmienka o dedine pochádza z r. 1251.

Obec má významnosť v súťaži Dedina roka 2008. Jej hlavnou činnosťou je zachovávanie klenotnice ľudovej kultúry.

Obec získala ocenenie za vynimočnosť v súťaži Dedina roka 2003 (D) v kategórii Dedina ako klenotnica za „vynimočné prístupy k zachovávaní klenotnice ľudovej kultúry a rozvoj regionálneho podvedomia u mladšej generácie“.

Wies składa sie z trzech osad – Nižného, Stredného i Vyšného Sliaca. Pisemna dokumentecja na temat istnienia Nižného a Stredného Sliaca pochodzi z roku 1251.

Wies otrzymała nagrodę za wyjątkowość w konkursie „Wies roku 2003” (D) w kategorii „Wies jako skarbnica” za „wyjątkowe podejście do zachowania skarbnicy kultury ludowej i rozwoju świadomości regionalnej u młodej generacji”.

Gmina Nowy Targ

Gmina Nowy Targ obejmuje 21 deдин a osad: Dobny, Długopole, Dursztyn, Gronków, Harkłowa, Kłukuszowa, Knurow, Krauszów, Krempachy, Łasok, Łopuszna, Ludźmierz, Morawczyzna, Nowa Biała, Obidowa, Ostrowska, Puzówka, Rogoźnik, Szlembark, Trute a Waksmund .

Liczba sołectw – 21: Dębno, Długopole, Dursztyn, Gronków, Harkłowa, Kłikuszowa, Knurów, Krauszów, Krępachy, Lasek, Ludźmierz, Łopuszna, Morawczyzna, Nowa Biała, Obidowa, Ostrowsko, Puzówka, Rogoźnik, Szlembark, Trute, Waksmund.

Podakovanie

Na tomto mieste sa chcem poďakovať poslancom Obecného zastupiteľstva, že podporili moju myšlienku mikroprojektu cezhraničnej spolupráce a za spoluprácu všetkým zainteresovaným. Osobitné poďakovanie chcem vysloviť koordinátorky projektu Anne Kočibalovej, ktorá sa starala o priebeh všetkých aktivít z mikroprojektu počas celého roka 2010.

Pri aktivite „Tradície jarného slnovratu - stavanie májov“ nám pomohli: Urbár, pod vedením Michala Bartíka – poskytnutím stromov na máje; Folklórna skupina Sliacanka, pod vedením Blaženy Mihulcovej a Aleny Balážecovej - krojmi, radami o tanci, ľudovou hudbou; sliacanská mládež - májovníci, ktorí boli hlavnými aktérmi tohto podujatia, odviekli kus ťažkej roboty a zaslúžili sa o oživenie tradičných zvykov spolu so svojimi rodičmi, pre ktorých zdarný priebeh tohto podujatia bol aj vecou cti. Nemožno tu nespomenúť aj pomocníkov - bývalých májovníkov, ktorých zásluhou sa všetko vydarilo podľa našich predstáv, hlavne Mariána Jacka, ktorého pomoc a rady pri prípravách májov a ich stavaní (keďže mládež nemala v tomto smere žiadne skúsenosti) boli neoceniteľné.

Aktivitu „Pálenie Jánových ohňov“ sme uskutočnili za pomoci Folklórnej skupiny Sliacanka – spevy pri janskej vatre; májovníkov – postavenie vatri; Urbáru – poskytnutie dreva na vatri; Poľovníckeho združenia, pod vedením Alojza Godiša – príprava gulášu na Sliacanskej Magure, Albinky Luptáckovej - príprava sliacanských krapňov, a to nielen na tejto akcii.

Športový deň a jeho vydaný priebeh pomohli zabezpečiť: 1. OFC Liptovské Sliače, pod vedením Albína Jacka – prípravou futbalových turnajov; Jiří Oprchal a Alexander Sliacky – prípravou volejbalového turnaja; Školská jedáleň, pod vedením Janky Mihulcovej – prípravou stravy a Róbert Madár – prípravou občerstvenia.

7 – dňový detský letný tábor sa podarilo uskutočniť za pomoci Základnej školy J. Hanulu v Lipt. Sliačoch, pod vedením riaditeľa Ľuboša Birtusa, ktorá sa postarala o športové súťaže a hry v areáli školy a Dobrovoľného hasičského zboru z Vyšného Sliača, pod vedením Rádúza Mikušáka a Miroslava Cabana, ktorý pripravil celodenný branno – športový pretek pre deti. Pri tejto príležitosti chcem poďakovať všetkým pedagógom, poľským aj slovenským, za svedomitý prístup pri dozore a z tunajšej školy pánom Marošovi Smieškovi, Miroslavovi Ondrejčkovi a Michalovi Slaštanovi za prípravy hier, spracovávanie výsledkov, za aktívny a sympatický prístup ku všetkým deťom a tiež povinnostiam vyplývajúcim z tábora.

Tradície gastronómie zabezpečili predovšetkým zložky: Jednota dôchodcov, na čele s pani Jolanou Hanulovou a Angelikou Cevárovou – varením jedál a prípravou výstavy; Folklórna skupina Sliacanka – programom na Hasičskom bále, Dobrovoľné hasičské zbory zo Stredného a Nižného Sliača, pod vedením Antona Mrvu a Miroslava Priesola – prípravou cvičenia a súťaží, taktiež prípravou sály na Hasičský bál. Súťaže prebiehali pod dozorom rozhodcov Jozefa Slotku, Ladislava Antola a Jozefa Cabana.

Podakovanie patrí aj všetkým dobrovoľníkom, šoférom a pomocníkom z radov sympatizantov, bez ktorých by nám to nefungovalo.

Samozrejme, nemôžeme zabudnúť na nášho poľského partnera a jeho zástupcov, ktorí nám pomáhali plniť vytýčené ciele v mikroprojektoch svojou účasťou na našich aktivitách a aktívnym zapájaním sa do nich, za čo patrí vďaka kultúrnej pracovníčke pani Jozefe Kuchtovej a starostovi Jánovi Smarduchovi z Gminy Nowy Targ a veliteľovi hasičov Jozefovi Tažičkovi.

Nakoniec chcem poďakovať manželom Emilovi a Márii Žilavým za príjemnú a sympatickú spoluprácu, tiež za ústretovosť pri zabezpečovaní stravovania a ubytovania v polyfunkčnom dome Prameň pre nášho poľského partnera počas celého obdobia trvania mikroprojektov. Všetkým patrí srdečná vďaka.

Ján Ondrejka
starosta obce Liptovské Sliače

Podziękowanie

Z tego miejsca chciałbym wyrazić podziękowanie radnym z Rady Gminy (Obecnieho zastupiteľstva) za to, że wsparli moją ideę mikroprojektu współpracy transgranicznej, oraz wszystkim zainteresowanym za współpracę.

Chciałbym wyrazić szczególne podziękowanie koordynator projektu Annie Kočibalovej, która czuwała nad przebiegiem wszystkich działań mikroprojektu podczas całego 2010 roku.

Przy działaniu pt. „Tradície zväzované z rovnocnosťou wlošená – Wznášenie „major“ pomogli nam: Urbár (Stowarzyszenie współwłaścicieli lasów prywatnych i pastwisk) pod kierownictwem Michala Bartíka – przez udostępnienie drzew na maje, Zespół Folklorystyczny Sliacanka, pod kierownictwem Blaženy Mihalčovej i Alenki Balážecovej – użyczając strojów ludowych, udzielając rad dot. tańca, muzyki ludowej, sliacąnska mlodziez – „majorownicy“, którzy byli głównymi uczestnikami tego przedsięwzięcia, wykonali kawał ciężkiej pracy i wraz ze swoimi rodzicami, którzy powodzenie tego przedsięwzięcia postawili sobie za punkt honoru, i którzy mają zasługi w ożywieniu tradycyjnych zwyczajów. Nie sposób nie wspomnieć tu też o pomocnikach – byłych „majorownikach“, dzięki którym wszystko udało się zgodnie z naszymi oczekiwaniami, w szczególności Mariána Jacka, jego nieocenionej pomocy i rad przy przygotowaniu majów i ich wznoszeniu (ponieważ młodzież nie miała żadnego doświadczenia w tym zakresie).

Działanie „Palenie ognia świętojańskich“ zrealizowaliśmy przy pomocy Zespołu Folklorystycznego Sliacanka – śpiewy przy ognisku sobótkowym, „majorowników“ – układanie stosu na ognisko, Urbáru – udostępnienie drewna na ognisko, Kofa Łowieckiego pod kierownictwem Alojza Godiša – przygotowanie gulaszu na Sliacąnskej Magurze, Albínky Luptákovéj – przygotowanie sliacąnskich farworków (sliacąnských krapňov) – nie tylko w ramach tej imprezy.

Dzień Sportu i jego udany przebieg pomogli zorganizować: 1. OFC (Wiejski Klub Piłkarski) Liptovské Sliacé, pod kierownictwem Albína Jacka – zorganizowanie turnieju piłki nożnej, Jirí Oprchal oraz Aleksander Sliacký – zorganizowanie meczu siatkówki, Stofolná školná pod kierownictwem Jánki Mihalčovej – przygotowanie wyżywienia oraz Róbert Maďar – przygotowanie poczęstunku.

Siedmiomniowe Kolonie letnie dla dzieci udało się zrealizować przy pomocy Szkoły Podstawowej im. J. Hamulí w Lipt. Sliacach, pod kierownictwem jej dyrektora Ľuboša Birtusa, która zadbała o organizację i oprawę zawodów i zabaw sportowych na terenie szkoły oraz Ochotniczej Straży Pożarnej (Dobrovoľného hasičského zboru) z Vyšného Sliac, pod kierownictwem Radúza Mikušáka i Miroslava Cabana, który przygotował całonocne zawody sprawnościowe dla dzieci.

Korzystając z okazji, chciałbym podziękować wszystkim polskim i słowackim pedagogom za sumienną opiekę nad dziećmi - z miejscowej szkoły są to panowie Maroš Smieško, Miroslav Ondrejka i Michal Slašťan - za przygotowanie zabaw, podsumowanie wyników, za aktywne i sympatyczne podejście do wszystkich dzieci jak też do obowiązków, związanych z koloniami letnimi.

Tradycje gastronomiczne zapewnili przede wszystkim jednostki: Stowarzyszenie Emerytów, w czele z panią Jolanou Hamulovou i Angelikou Čevárovou – gotowanie potraw i przygotowanie wystawy, Zespół folklorystyczny Sliacanka – program na Balu Strażaków, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z Stredného i Nižného Sliac, pod kierownictwem Antona Mrty i Miroslava Priesola – przygotowanie ćwiczenia i zawodów, a także sali na Bal Strażaków. Zawody odbywały się pod czujnym okiem sędziów Jozefa Slotki, Ľadislava Antola i Jozefa Cabana.

Podziękowanie należy się też wszystkim ochotnikom, szoferom i pomocnikom z szeregów sympatyków, bez których by nic nie działało.

Oczywiście, nie możemy zapominać o naszym polskim partnerze i jego przedstawicielach, którzy pomagali nam w realizacji celów wytyczonych w mikroprojektach włączając się do naszych działań oraz biorąc w nich aktywny udział, za co należy się podziękowanie dyrektor GOK w Łopusznej pani Józefie Kuchta oraz wójtowi Gminy Nowy Targ Janowi Smarduchowi i komendantowi strażaków Józefowi Tazikowi.

Na koniec chciałbym podziękować małżonkom Emilovej i Márii Zilavej za przyjemną i sympatyczną współpracę oraz za życzliwe podejście do sprawy zapewnienia wyżywienia i zakwaterowania w budynku wielofunkcyjnym „Prameň“ dla naszego polskiego partnera podczas całego okresu trwania mikroprojektów.

Wszystkim należą się gorące podziękowania.

Ján Ondrejka
Wójt gminy Liptovské Sliacé

Medzinárodné priateľstvo

*- publikácia o cezhraničnej spolupráci
obce Liptovské Sliače a gminy Nowy Targ*

Texty: Anna Kočibalová

Preklad: INTERTRANSLA, Ružomberok

Grafická úprava: Katarína Moravová

Foto: Marián Jacko, Anna Kočibalová, Mgr. Tibor Šula

Tlač: Ján Šindléry - TESFO, Ružomberok

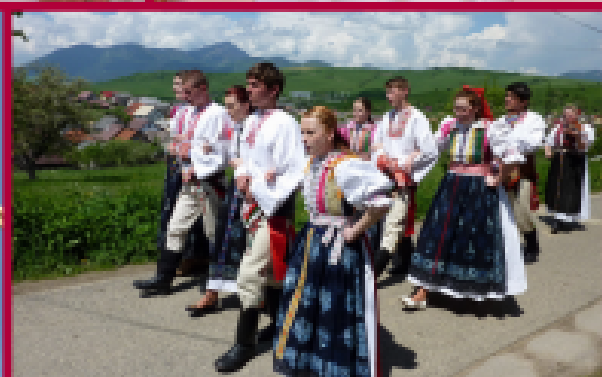
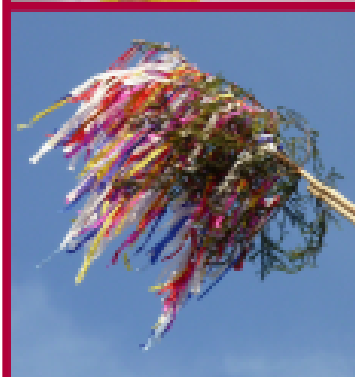
Vydal: Obecný úrad Liptovské Sliače

Rok vydania: 2010

Náklad: 1000 ks

*Vydanie publikácie je súčasťou mikropjektu s názvom „Budovanie
cezhraničných vzťahov na báze tradície, kultúry a spoločenského života“. Tento je
spolu financovaný Európskou úniou z Európskych fondov regionálneho rozvoja,
v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská
republika 2007-2013.*

ŽILINSKÝ
samostatný kraj

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Obec Liptovská Sliaca
realizuje mikroprojekt pod názvom
„BUDOVANIE CEZHRANIČNÝCH VZŤAHOV NA BÁZE TRADÍCIE,
KULTÚRY A SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA“

Mikroprojekt je spolufinancovaný Európskou úniou
z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja,
v rámci operačného programu
„Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013“

www.build.gov.sk
www.nsrr.sk

